

DAGSORDEN Kultur- og næringsutvalget d. 08-09-2022

Mødedato Torsdag d. 08. september 2022 kl. 11:30

Mødested Fylkeshuset

Indholdsfortegnelse

PS 64/2022 Godkjenning av protokoll fra møte i RKNNU 02. juni 2022.....	3
Møtedokumenter.....	4
PS 65/2022 Økning av økonomisk ramme for regionalt næringsfond 2022 - og behandling av tre ny	5
PS 66/2022 Tilskudd til bredbåndsutbygging i Rogaland 2022 – Orientering om tildeling.....	11
PS 67/2022 Retningslinjer for tilskot til regionale frivillige organisasjonar.....	16
PS 68/2022 Utvandrerjubileet og byjubileet for Stavanger 2025 - avklaring av deltakelse og bidrag	23
PS 69/2022 Utviklingsstipend for tradisjonshåndverkere 2022.....	30

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2022/46736-1
Saksbehandler: Unni Høibo
Avdeling: Utvalgssekretariat

Godkjenning av protokoll fra møte i RKNU 02. juni 2022

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
64/2022	08.09.2022	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

1 Møteprotokoll RKNU 02.06.22

Fylkesdirektørens innstilling

Protokoll fra møte i RKNU 02. juni 2022 godkjennes.

Inghild Vanglo
utvalgsleder

Møtedokumenter

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2022/45373-1
Saksbehandler: Heidi Skifjell
Avdeling: Seksjon for næring

Økning av økonomisk ramme for regionalt næringsfond 2022 - og behandling av tre nye søknader

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
65/2022	08.09.2022	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 soknad-2022-0161 (3) Vindafjord kommune
- 2 Sak om midlar til forprosjekt for vidare utvikling av Dommersnes industriområde (2)
- 3 soknad-2022-0241 (2) Magma unesco 2030
- 4 Kompetanseutviklingsplan UNESCO 2030 (1)
- 5 soknad-2022-0262 (1) Klepp kommune
- 6 Retningslinjer for regionalt næringsfond 2022
- 7 VEDTEKTER FOR REGIONALT NÆRINGSFOND

Sammendrag

Saken omhandler en økning av den økonomiske rammen til regionalt næringsfond, samt behandling av tre søknader om tilskudd fra fondet.

Den økonomiske rammen for regionalt næringsfond er på kr 3 602 602 for 2022. Innenfor fondets ramme for 2022 er det ikke midler til å bevilge tilskudd til tre nye søknader. Fylkesdirektøren foreslår derfor en økning av den økonomiske rammen til fondet på kr 1 mill. for 2022.

Fylkesdirektøren har mottatt tre søknader fra henholdsvis Vindafjord kommune, Regionrådet i Dalane og Klepp kommune.

Vindafjord kommune vil gjennom et forprosjekt se på mulige produksjonsløsninger som kan brukes som prospekt opp mot aktuelle aktører knyttet til Dommersnes industriområde. Dommersnes er et større industriområde i Vikebygd i Vindafjord kommune og er i dag en produksjonslokalitet for havvindmøller.

Regionrådet i Dalane søker om midler til gjennomføring av år 2 i prosjektet «Magma Unesco 2030», et reiselivsprosjekt i Dalaneregionen samt Flekkefjord kommune.

Klepp kommune søker om midler til et hovedprosjekt med mål om å etablere en node av katapultsenteret «Manufacturing Technology Norwegian Catapult Centre» på Raufoss. Hovedprosjektet er et samarbeid mellom Klepp, Hå og Time kommune.

Fylkesdirektørens innstilling

1. Den økonomiske rammen for regionalt næringsfond 2022 økes med kr 1 mill.- fra kr 3 602 602 til kr 4 602 602, gjennom en overføring av kr 1 mill. fra regionalt næringsfond.
2. Søknadene om tilskudd fra henholdsvis Vindafjord kommune og Regionrådet i Dalane om støtte fra regionalt næringsfond innvilges, og tildeles kr. 250 00 hver for 2022. Søknaden fra Klepp kommune tildeles kr 150 000. Samlet tilskuddssum for de tre søknadene er på kr 650 000

Rune Thele
avdelingssjef

Mette Fossan
næringssjef

Bakgrunn for saken

Den økonomiske rammen for regionalt næringsfond 2022 er på til sammen kr 3 602 602, vedtatt i RKNU-sak 10/2022. Den økonomiske rammen som tildeles regionalt næringsfond hvert år tas fra regionalt næringsfond, primært avdrag og renter fra innbetalt lån.

Det foreligger tre nye søknader med et samlet søknadsbeløp på kr 650 000. Rammen på kr 3 602 602 for 2022 vil bli overskredet med kr 106 398 ved å innvilge de tre søknadene fra henholdsvis Vindafjord kommune, Regionrådet i Dalane og Klepp kommune. Det forventes i tillegg nye søknader til fondet de resterende månedene av 2022. Fylkesdirektøren foreslår derfor å øke den økonomiske rammen for regionalt næringsfond i 2022 med kr 1 mill.kr.

Rogaland fylkeskommune har så langt tildelt kr 3 059 000 til følgende prosjekter i 2022. De gråblå feltene i tabellen under er prosjekter innvilget av Regional-, kultur- og næringsutvalget. De øvrige er innvilget administrativt.

Navn på prosjekt	Virksomhet	Innvilget beløp	Region (målgruppe)
Mobilitetskonferanse - mobilitetspunkt	Grønn by	100 000	Storbyregionen
Lysefjordruta - sykkelrute	Lysefjorden Utvikling AS	250 000	Ryfylke
Norwegian Smart Care Lab inn i en nasjonal satsing	Validé AS co/Norwegian Smart Care Cluster	250 000	Rogaland
Næringsutvikling turistfyrtårn Gloppedalsura	Magma Geopark AS	250 000	Dalane
Systematisk synleggjering av næringsliv og møglichkeiten i Ryfylke – år 2	Ryfylke IKS	250 000	Ryfylke
Maritimt testsenter for autonome skip	Haugesund kommune	250 000	Haugalandet
Diplomkokk -kompetanseheving i restaurantnæringen	Universitetet i Stavanger, Norsk hotellhøgskole	250 000	Rogaland
Nasjonalt nettverk for additiv produksjon i Norge	Creator Makerspace	250 000	Rogaland
Kompetansemodell Dalane	Dalane Utdanningssenter	250 000	Dalane
Søknad om gjennomføring av Gladrestaurant 2022	Gladmat AS	50 000	Rogaland
Klimaskogplanting Rogaland	Trefadder AS	50 000	Rogaland
Søknad om gjennomføring av lærlingesamlinger	Gladmat AS	30 000	Rogaland
Merkevaren Kvitsøy	Kvitsøy kommune	50 000	Storbyreg.
TAC Challenge 2022	Tau Autonomy Center	100 000	Ryfylke
Delingsmøter for å styre det grønne skiftet i små og mellom store bedrifter i Sola, i regionen.	Sola kommune	30 000	Storbyreg.
Dalanemodellen år 2	Eigersund Næring og Havn KF	100 000	Dalane
TechHub Jæren - forprosjekt	Klepp kommune	100 000	Jæren
Jærsk Vekstfond	Time kommune	100 000	Jæren
Sum		3 059 000	

Det er per 30.06.2022 kr 15 634 653,12 i regionalt næringsfond. Av disse er kr 1 827 355,94 avdrag og renter fra bedrifter som i sin tid lånte midler fra regionalutviklingsfondet. I FT-sak 89/19 ble midlene som stod på regionalutviklingsfondet overført til et nytt regionalt næringsfond fra 2020.

Problemstilling

Utvalget bes ta stilling til tre nye søknader til regionalt næringsfond, og en økning av økonomisk ramme for 2022 gjennom overføring av kr 1 mill. fra regionalt næringsfond.

Saksopplysninger

De tre søknadene ligger vedlagt saken. Her gis en kortversjon av søknadene:

Vindafjord kommune

Dommersnes industriområde er et større næringsområde i Vikebygd i Vindafjord kommune og har et godt utviklet kaiområde. Industriområdet er produksjonslokalitet for havvindmøller - et pilotprosjekt med 11 havvindmøller er blant annet under produksjon for Equinor. Ca. 530 mål av Dommersnes er regulert til næringsformål, men mye av det regulerte området er ikke utviklet. Dette ønsker Vindafjord kommune å gjøre noe med, i første omgang ved å gjennomføre et forprosjekt. Forprosjektet skal se på mulige produksjonsløsninger som kan brukes som prospekt opp mot aktuelle aktører. Parallelt vil det bli jobbet med etablering av et selskap som kan overta arbeidet med videre utvikling av Dommersnes. Kommunen har vært i kontakt med Haugaland vekst og Norwegian Offshore Wind Cluster som løfter fram Dommersnes som særlig egnet produksjonslokalitet for havvindmøller sammen med Jelsa i Suldal. Det vil være aktuelt å se på et samarbeid med Jelsa Windworks. Vindafjord kommune søker regionalt næringsfond om kr 250 000 til forprosjektet, og vil selv bidra med egne midler på kr 750 000.

Regionrådet i Dalane

Regional-, kultur og næringsutvalget bevilget i sak 29/2020 kr 250 000 til Magma UNESCO 2030, år 1. Magma UNESCO 2030 er et utviklingsprosjekt som skal utvikle det definerte UNESCO området til et helårig, bærekraftig besøksmål.

Utviklingsprosjektet er nå i gang med sitt andre prosjektår. Fem kommuner samarbeider om utviklingsprosjektet. Det er de samme fem kommunene som deltar i Magma Geopark AS: Bjerkreim, Lund, Eigersund, Sokndal og Flekkefjord kommune. Flere aktiviteter skal gjennomføres i løpet av den treårige prosjektperioden.

Prosjektet har i løpet av det første året valgt ut alle regionens turistfyrtårn som alene, og sammen med andre, gir de besøkende *reason to go*. For mer informasjon, se:

[Magma UNESCO 2030 - 3-årig reiselivsprosjekt](#)

Det søkes om kr 250 000 fra regionalt næringsfond til gjennomføring av aktiviteter i år 2 av prosjektet. Agder fylkeskommune er med og finansiere Flekkefjord kommune sin deltakelse i prosjektet.

Klepp kommune

Regionalt næringsfond tildelte tidligere i år kr 100 000 til forprosjektet «Tech-hub Jæren». Midlene ble tildelt administrativt. Forprosjektet var et samarbeid mellom Klepp, Hå og Time Kommune. Partene ønsket gjennom forprosjektet å modne prosjektet frem til en bredt forankret beslutning hos private og offentlige aktører om å

forsøke å etablere TechHub Jæren med hovedfokus på å samle oppstarts- og vekstselskaper innen robotikk.

Søknaden om et hovedprosjekt som nå foreligger «Jærsk mobilisering for å etablere katapultsenter» er en videreføring av forprosjektet «Tech-hub Jæren» og har som mål å mobilisere næringslivet på Jæren til å danne en node av katapultsenteret «Manufacturing Technology Norwegian Catapult Centre» på Raufoss. Søknaden er et samarbeid mellom kommunene Klepp, Time og Hå. Siva (selskapet for industrivekst) har lyst ut midler til etablering av noder til de fem nasjonale katapultsentrene i Norge (Norsk katapult). Norsk katapult er en ordning med nasjonale sentre som tilbyr fasiliteter, utstyr, kompetanse og nettverk. Katapult-sentre gjør det enklere for innovative bedrifter å utvikle prototyper, teste, stimulere og visualisere, slik at ideer utvikles raskere, bedre og med mindre risiko. Katapult-sentre får offentlig støtte for å bistå små og mellomstore bedrifter over hele landet, se [Katapult-noder kan bidra til at Norge når klima- og eksportmål \(siva.no\)](https://siva.no). Fristen for å søke er satt til 25. september 2022. Det forventes tildeling 31.oktober 2022.

Fylkesdirektørens vurderinger

Vindafjord kommune

Fylkesdirektøren vurderer søknaden fra Vindafjord kommune om midler til et forprosjekt om ytterligere tilrettelegging for produksjon av havvindmøller på Dommersnes industriområde, som både viktig og spennende for kommunen, og for regionen som helhet. Et samarbeid med Haugaland Vekst og Norwegian Offshore Wind Cluster for å løfte fram Dommersnes som en særlig egnet produksjonslokalitet sammen med Jelsa i Suldal kommune, er viktig etter fylkesdirektørens vurdering. Et samarbeid om viktig industrietableringer i Rogaland kan bidra til å sette Rogaland på kartet i en viktig satsing i årene framover. Regjeringen sitt tillegg til energimeldingen som ble lagt fram rett før påske 2022 signaliserer en tydeligere plan og tidligere realisering av større feltutbygginger, noe prosjekter fra Rogaland kan være med å bidra til. For mer informasjon, se: [Meld. St. 11 \(2021–2022\) \(regjeringen.no\)](https://meldst11.no). Søknaden er i tråd med nærings- og innovasjonsstrategiens satsingsområde Ren energi/ maritim framtid.

Regionrådet i Dalane

I søknaden fra Regionrådet i Dalane trekkes det fram flere aktiviteter som allerede er i gang i den treårige satsingen «Magma UNESCO 2030», et samarbeidsprosjekt mellom kommunene i Dalane og Flekkefjord kommune. Bilde- og videbank, gjennomføring av flere kompetansetiltak, guidekurs og historiefortelling, utplukking og etablering av turistfyrtårn, er blant noen av aktivitetene som allerede er gjennomført i løpet av det første året. Hele 20 turistfyrtårn (fire fra hver kommune) er plukket ut og synliggjøres og markedsføres på nettsiden som er utarbeidet av prosjektet. Fylkesdirektøren vurderer at det samarbeides godt i både styringsgruppe og i arbeidsgruppene. Søknaden er forankret i nærings- og innovasjonsstrategiens satsingsområde reiseliv og opplevelser.

Klepp kommune

Fylkesdirektøren vurderer en mobilisering av næringsliv på Jæren for å danne en node av katapultsenteret «Manufacturing Technology Norwegian Catapult Centre» på Raufoss som positivt. Katapultsenteret på Raufoss har til hensikt å utvikle

kompetansen innenfor manufacturing technology, eller oversatt til effektive produksjonsprosesser på norsk. Hensikten er å gi bedriftene en raskere, bedre og mindre risikofylt innovasjonsprosess, gjennom å gjøre det enkelt å utvikle prototyper, teste, visualisere og simulere, rimeligere og med mindre risiko. I senteret i industriparken skreddersys denne tjenesten, enten behovet er bistand gjennom innovasjonsprosessen, eller en spesifikk, avgrenset utfordring.

Jæren har mange industrielle aktører og teknologiselskaper med høy kompetanse. Ved at disse selskapene går sammen om å etablere en node-katapult, vil en slik node kunne bidra til at det blir enklere for nye innovative bedrifter å utvikle prototyper, teste, simulere og visualisere, slik at ideer utvikles raskere, bedre og med mindre risiko. Utvikling av høyteknologiske utviklings-, industri- og produksjonsbedrifter er godt forankret i næringsstrategier i jær-kommunene. Fylkesdirektøren vil oppfordre jær-kommunene til også å se ut over egen region for et ytterligere samarbeid om en node- katapult, f.eks. med kommuner i Dalane. Av de fem nasjonale katapultsentrene ligger ingen i Rogaland. Fylkesdirektøren vurderer det som positivt at det nå åpnes opp for katapult-noder gjennom Siva utlysningen.

Klepp kommune søker om kr 150 000 til hovedprosjektet, primært til forberedelseskostnader for søknaden om node-katapult. Det ble gitt kr 100 000 til forprosjektet «Tech-hub Jæren» tidligere i år. Samlet tildeling blir derfor kr 250 000 som er maks støtte i regionalt næringsfond per prosjekt.

Søknaden er forankret i nærings- og innovasjonsstrategiens satsingsområde ren energi/maritim framtid.

Konklusjon

Fylkesdirektøren anbefaler å godkjenne en utvidelse av den økonomiske rammen for regionalt næringsfond for 2022 slik som skissert i saksframlegget, og at søknadene fra Vindafjord kommune, Regionrådet i Dalane og Klepp kommune innvilges

Gjenstående beløp i regionalt næringsfond 2022 vil, etter utvidelse av den økonomiske rammen, være kr 893 602

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2022/43898-1
Saksbehandler: Fabian Amdal Åsland
Avdeling: Seksjon for næring

Tilskudd til bredbåndsutbygging i Rogaland 2022 – Orientering om tildeling

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
78/2022	05.09.2022	Fylkesrådet for funksjonshemmede
40/2022	06.09.2022	Eldrerådet
66/2022	08.09.2022	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Oppdragsbrev bredbåndstilskudd 2022 Rogaland

Sammendrag

Rogaland fylkeskommune har tildelt støtte til bredbåndsutbygging for 2022, de såkalte Nkom-midlene. De prioriterte prosjektene er i henhold til objektive kriterier for tildeling av støtte til bredbåndsutbygging. Det er innvilget støtte til 9 prosjekt fordelt på 8 kommuner i 2022. Det betyr at alle kommuner som har søkt, får minst ett prosjekt innvilget. Bredbåndstilskudd for Rogaland 2022 var i oppdragsbrevet for statsbudsjettet 2022 på kr 13 542 696. Tildelingen er foretatt administrativt av fylkesdirektøren [i henhold til delegeringsreglementet](#), og legges frem for regional- kultur og næringsutvalget til orientering.

Fylkesdirektørens innstilling

Regional- kultur og næringsutvalget tar saken om tildeling av bredbåndsmidler 2022 til orientering.

Rune Thele
avdelingssjef

Mette Fossan
næringssjef

Bakgrunn for saken

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) har oversendt «Oppdragsbrev for statsbudsjettet 2022 – bredbåndstilskudd»

Ordningen med bredbåndsutbygging skal bidra til utbygging av bredbånd i geografiske områder der det ikke er kommersielt grunnlag for investeringer. Fylkeskommunene har fra og med 2020 overtatt forvaltningen av tilskuddsordningen. Ordningen ble tidligere forvaltet av Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom). Nkom har fra 2020 hatt en faglig veiledningsrolle overfor fylkeskommunen, blant annet rundt kriterier og vilkår tilknyttet til ordningen, se [her](#) for nærmere informasjon om bredbåndsordningen. Tildelingene gjøres i henhold til vilkår for tildeling av støtte.

Stortinget behandlet tilskuddsordningen til bredbåndsutbygging i statsbudsjettet for 2022, og bevilget over kap. 541, IT- og ekompolitikk, post 60 Bredbåndsutbygging, 304 648 000 kroner til formålet. I [Hurdalsplattformen](#), under kapittel: «Kommunal- og distriktpolitikk: Tjenester nær folk» er det lagt frem som et mål at alle i Norge skal ha tilbud om høyhastighetsnett innen 2025.

I oppdragsbrevet for 2022 er fordelingsnøkkelen blitt noe endret. Den er nå basert på en vektet fordeling mellom andel av gjenstående husstander i spredtbygde områder uten tilgang til 100 Mbit/s nedlastning, estimerte tilskuddsbehov for utbygging av bredbåndstilbud med minimum 100 Mbit/s til 100 % av husstandene og virksomhetene, og estimert tilskuddsbehov for utbygging av bredbåndstilbud med minimum 1 Gbit/s til 95 % av husstandene og virksomhetene. Den tidligere fordelingsnøkkelen var kun basert på dekningsgrad i de ulike fylkene.

Den økonomiske rammen til Rogaland fylkeskommune i 2022 er på bakgrunn av dette fastsatt til 13 542 696 kr., noe som utgjør 4,4 % av den totale rammen. I 2021 fikk Rogaland tildelt ca. 17 millioner kroner, over to bevilgninger.

Søknadsfristen for å søke midler til bredbåndsutbygging for kommuner i Rogaland ble satt til 15. mai 2022.

Problemstilling

Fylkeskommunen har tildelt bredbåndsstøtte til 9 prosjekt fordelt på 8 kommuner i 2022. Saken legges frem til orientering.

Saksopplysninger

I Rogaland fylke er det generelt god dekningsgrad av bredbåndsinfrastruktur. Samtidig er det utfordringer knyttet til lav dekningsgrad i flere kommuner, spesielt etter at nedleggingen av kobbernettet er påbegynt. For å få en bedre oversikt over dekningsgrad har Nkom lansert [ekomportalen](#) som skal gi informasjon om infrastruktur, bygge- og anleggsarbeid og planer for utbygging. Portalen er relativt ny, og dermed enda ikke fullstendig utfyllt.

For tildelingene i 2022 har også krav til lokale bidrag i prosjektene blitt endret. Lokale bidrag skal nå samlet utgjøre 30 % av tilskuddssummen som fylkeskommunen får tildelt av departementet. Tidligere var det krav om egenandel på 25 % av totale prosjektkostnader i hvert enkelt prosjekt. I tillegg krever ordningen at husstandene og bedriftene som får tilbud minst skal være på 100 Mbit/s nedlastingshastighet og minst 10 Mbit/s opplastingshastighet. Støttemidler skal ikke anvendes for å etablere tilbud til fritidsboliger. Det er derimot ikke til hinder for at infrastruktur som etableres for å tilknytte husholdninger eller bedrifter også kan benyttes for å koble til fritidsboliger. Særkostnadene for å etablere tilknytninger til fritidsboliger skal i så fall skilles ut fra regnskapet for det statsstøttede prosjektet. Prosjektene som får støtte skal være teknologinøytrale, det vil si at det for eksempel ikke kan stilles krav om fiberbredbånd.

Fylkeskommunen har ansvar for at konkurranseutlysning av de aktuelle prosjektene skjer samlet, og at utbygger som skal gjennomføre prosjektet, utpekes etter en tilstrekkelig konkurransebasert utvelgelsesmetode i henhold til statsstøttereglene.

Administrasjonens vurdering av søknader og videre arbeid

Etter utlysning av midlene i Rogaland var det innen fristen 15. mai 2022 kommet inn 16 søknader fra 8 ulike kommuner med en total søknadssum på vel 20 millioner kroner. Kommunene har selv prioritert områdene de ønsker utbygd, og har ansvar for å sende inn søknader som er i tråd med kravene til ordningen. Av den økonomiske rammen kan inntil fem prosent, oppad begrenset til maksimalt 1,5 mill. kroner, benyttes til fylkeskommunens administrasjon av ordningen. Det er derfor satt av 677 134 kr. til administrasjon av den tildelte potten. I tillegg til tildelt ramme har fylkeskommunen tilgjengelige resterende midler som blir overført fra tidligere år. Den totale rammen til fordeling er derfor noe høyere enn rammen for 2022.

Rogaland fylkeskommune har hatt fokus på å bygge ut kommuner med relativt lav dekningsgrad, og dermed fullføre utbyggingen i enkelte kommuner. Derfor er det tidligere år tildelt flere prosjekter til kommuner som Sauda og Hjelmeland. Som et resultat av intensiv tildeling til disse kommunene har Sauda nå tilnærmet full dekningsgrad, og har derfor ikke søkt om bredbåndsstøtte i 2022. Hjelmeland er også en kommune med lav dekningsgrad, som har fått flere tildelinger de siste årene. Hjelmeland er prioritert til to prosjekter i år, med mål om at de skal oppnå full dekningsgrad de kommende årene.

Kommuner som blant annet Suldal og Hjelmeland i nord og Sokndal og Lund kommune i sør, er typiske distriktskommuner som prioriteres for tilskudd på grunn av lav dekningsgrad.

Enkelte kommuner har søkt midler til flere prosjekter, hvor noen har fått flere innvilget, mens andre prosjekter er blitt avslått. Avslagene er gitt på bakgrunn av den økonomiske rammen til rådighet. Nye søknader fra disse områdene kan eventuelt vurderes i neste års tildeling.

Tabellen under viser alle innkomne søknader og fylkeskommunens tildeling til de prioriterte prosjektene:

Kommune	Prosjekt/område	Søknadssum	Tildeling
Hjelmeland	Jøsenfjorden	1 244 369	1 244 369
Hjelmeland	Ullestad, Riveland og Eglund	2 560 000	2 560 000
Hjelmeland	Nordskår	1 500 000	
Hjelmeland	Stølen	10 000	
Hjelmeland	Skjelsvik	10 000	
Hjelmeland	Burmavegen-Fløtene	10 000	
Eigersund	Eige	531 000	531 000
Eigersund	Skåra/Puntarvoll	796 000	
Stavanger	Alveskjervegen (Ombo)	1 260 000	1 260 000
Stavanger	Vestersjø (Ombo)	1 330 000	
Stavanger	Dale	1 190 000	
Gjesdal	Eidland	1 315 000	1 315 000
Sokndal	Åvendal, Vatland, Herveland, Bakka	1 150 000	1 150 000
Suldal	Vintraleå, Tysseland	2 800 000	2 800 000
Hå	Stavneheim, Årslund, Husveg	2 925 000	2 925 000
Lund	Steinberg, Rusdal	1 875 000	1 875 000
Totalt	Alle	20 506 369	15 660 369

Tabell 1: oversikt over alle omsøkte områder fra kommuner i Rogaland om bredbåndstilskudd 2022

- Fylkesdirektøren tar forbehold om at prosjektene kan bli justert dersom det viser seg at det er planlagt kommersiell utbygging i et eller flere områder.

For at denne ordningen skal forvaltes på best mulig måte, stilles det krav og vilkår som må følges. Ved avvik fra vilkårene kan søknaden regnes som ikke støtteberettiget, og kan derfor bli avvist eller ikke støttet via ordningen.

Enkelte kommuner har søkt midler til flere prosjekter, hvor noen har fått flere innvilget, mens andre prosjekter er blitt avslått. Avslagene er gitt på bakgrunn av den økonomiske rammen til rådighet. Nye søknader fra disse områdene kan eventuelt vurderes i neste års tildeling.

Vurderingen av søknadene er også gjort opp mot tilskudd gitt til kommuner og prosjekt de siste årene (2018-2021), se oversikten på fylkeskommunens nettsider [her](#).

Alle omsøkte prosjekter har i løpet av juni 2022 blitt lyst ut på Doffin for å undersøke om det er kommersiell interesse for å bygge ut områdene i henhold til vilkår. I etterkant av den politiske orienteringen om tildeling, vil Rogaland fylkeskommune påbegynne arbeidet med å konkurranseutsette prosjektene. Aktuelle kommersielle aktører kan da melde seg på i konkurransen om oppdrag for utbygging. Det tas sikte på å lyse ut alle prosjekter innen oktober 2022. Kontraktsinngåelse mellom utbygger og kommune er den enkelte kommunes ansvar. Fylkeskommunen inntar en rolle som

fasilitator i forhandlingsmøter og kontraktsinngåelse med både kommunene og utbyggerne.

Fylkesdirektørens vurderinger

Fylkesdirektøren understreker at målet om at alle i Norge skal ha tilbud om høyhastighetsnett innen 2025 er særdeles viktig. Da er det også viktig at rammen opprettholdes, og helst økes for å imøtekomme ønske om full bredbåndstilgang til alle kommuner i Rogaland innen 2025.

Konklusjon

Tildeling av bredbåndsmidler for 2022 tas til orientering.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2022/42878-1
Saksbehandlar: Trond Bjørknes
Avdeling: Seksjon for allmenn kultur

Retningslinjer for tilskot til regionale frivillige organisasjonar

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
79/2022	05.09.2022	Fylkesrådet for funksjonshemmede
41/2022	06.09.2022	Eldrerådet
67/2022	08.09.2022	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Statsforvaltarens lovlegkontroll i Klepp
- 2 Revisjon av tilskotsordning for regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland
- 3 Retningslinjer for tilskudd til regionale frivillige organisasjoner innen kulturfeltet i Rogaland
- 4 Notat - demokratiske rettar 2022

Samandrag

Regional-, kultur- og næringsutvalet (RKNU) ber i vedtak 3. februar 2022 fylkesdirektøren komme med forslag til reviderte retningslinjer for tilskot til regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland for å unngå framtidige tilskot til organisasjonar som diskriminerer eigne medlemmar.

Parallelt har statsforvaltaren gjennomført ein lovlegkontroll av Klepp kommune sitt vedtak av nye retningslinjer for kulturstøtte i Klepp. Statsforvaltaren konkluderer at retningslinjene i seg sjølv er lovlege, men at det kan medføre brot på overordna menneskerettslege forpliktingar slik dei kjem til uttrykk i §9 i likestillingslova dersom ein nektar tilskot til søkjarar som driv med lovleg forskjellsbehandling av eigne medlemmar når dei elles oppfyller vilkåra for tilskot.

Fylkesdirektøren vurderer at statsforvaltaren sine konklusjonar har stor overføringsverdi til Rogaland fylkeskommune si tilskotsordning for regionale frivillige organisasjonar. Med det som utgangspunkt, tilrår fylkesdirektøren å halde på gjeldande retningslinjer for å unngå at utvalet må bryte desse for å oppfylle krava i likestillingslova.

Utvalet oppmoda vidare fylkesdirektøren om å ta inn eit eige punkt i søknadsskjemaet kor søkjarane må stadfeste at dei oppfyller krava i punkt 3 og 4 i retningslinjene, og eventuelt grunngje kvifor dei søker unntak etter punkt 5. Endringa vil bli implementert frå og med kommande søknadsrunde. Fylkesdirektøren vil òg omtale status for dette i tilskotssaka kvart år.

Fylkesdirektørens innstilling

Dei gjeldande retningslinene for tilskot til regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland vert vidareført som dei er. Fylkesdirektøren vil forsterke kontrollen med at søkerane oppfyller krava om fulle demokratiske rettar til alle medlemmer i tilskotsbehandlinga.

Håkon Schwalb
kst. fylkesdirektør

Rune Thele
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Ved behandlinga av RKNU-sak 6/2022: Tilskot til regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland, vart det fatta fylgjande vedtak:

«Regional-, kultur- og næringsutvalet er opptekne av at tilskotsordninga til frivillige skal vere ubyråkratisk og tillitsbasert.

Regional-, kultur- og næringsutvalet ber om ei sak med forslag til revidering av dei midlertidige retningslinjene for tildeling av tilskot til regionale frivillige organisasjonar. Ein ber rådmannen om særleg å sjå på korleis retningslinjene skal unngå framtidige tilskot til frivillige lag og organisasjonar som diskriminerer. Saka skal gi ei vurdering av korleis ein sikrar at punkt 3 og 4 i retningslinjene vert handheva og fylgt opp i tildelingane, også sett i lys av likestilling- og diskrimineringslova.

Det må innarbeidast i framtidige søknadar at alle søkarar i søknadsskjemaet må stadfeste at dei oppfyller punkt 3 og 4 i retningslinjene. I saka bes det om å liste opp kva organisasjonar som har søkt om unntak i samsvar med punkt 5 og grunngiving av desse.

Reviderte retningslinjer må vere på plass før neste søknadsfrist, slik at tildelinga i 2023 vert gjort på grunnlag av dei nye retningslinjene.»

Vedtaket omhandlar spesifikt dei føresegnene som vert gitt i retningslinjene for tilskot til regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland, Generelle krav, punkt 3 – 5:

«3. Organisasjonen må være åpen for deltakelse fra alle samfunnsgrupper, uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, nedsatt funksjonsevne eller seksuell orientering for å kunne få tilskudd.

4. Organisasjonen må ha en demokratisk oppbygging som sikrer alle medlemmer som har fylt 15 år fulle demokratiske rettigheter i organisasjonen. Når det gjelder valg av tillitsvalgte i organisasjonen, kan en person ikke diskvalifiseres for et tillitsverv på bakgrunn av sine mest personlige og eventuelt medfødte egenskaper, slik som kjønn, etnisitet, seksuell orientering eller nedsatt funksjonsevne.

5. Det kan gis unntak fra punkt 3 og 4 for forskjellsbehandling som er nødvendig for å oppnå et saklig formål, og som ikke er uforholdsmessig inngripende overfor den eller de som forskjellsbehandles (jf. Likestilling- og diskrimineringsloven §9).»

Problemstillinga om fulle demokratiske rettar til alle medlemmar som eit absolutt vilkår for tilskot, har vore behandla i utvalet fleire gongar dei siste 5 åra:

- RKNU-sak 7/2017 - Drifts- og tiltaksstøtte for frivillige organisasjoner 2017
- RKNU-sak 56/2018 - Revisjon av tilskotsordninga til frivillige organisasjonar innan kulturfeltet

- FT-sak 79/2019 - Revisjon av tilskotsordning for regionale frivillige organisasjonar innan kulturfeltet i Rogaland

I saksframlegget til FT-sak 79/2019 er det ein grundig gjennomgang av problemstillinga. Saka ligg vedlagt.

Parallelt har statsforvaltaren gjennomført ein lovlegkontroll av Klepp kommune sitt vedtak av nye retningslinjer for kulturstøtte i Klepp. Statsforvaltaren sine konklusjonar i Klepp har stor overføringsverdi til fylkeskommunen si tilskotsordning.

Problemstilling

Fylkesdirektøren ber utvalet ta stilling til om dei gjeldande retningslinjene skal vidareførast som dei er.

Saksopplysingar

Forvaltning av ei tilskotsordning inneber å fastsetje eigne mål og retningslinjer, samtidig som ein må fylgje dei overordna rettsreglane som gjeld. Det har dermed både ei politisk og ei juridisk side. I diskusjonane om fulle demokratiske rettar som vilkår for tilskot til frivillige organisasjonar, har dei juridiske vurderingane dreia seg om kva rettsreglar som gjeld, og korleis ein skal forstå desse i den praktiske tilskotsforvaltninga. Statsforvaltarens lovlegkontroll av Klepp kommune går eit steg vidare, og undersøker om det er lovleg å ha eit absolutt krav om fulle demokratiske rettar. Dei konkrete fakta som har vore vurdert i Klepp, er langt på veg identiske med den problemstillinga utvalet ber fylkesdirektøren greie ut i vedtaket frå 3. februar. Tema for lovlegkontrollen i Klepp er punkt 2.2.2 f. i deira nyleg vedtekne retningslinjer for kulturstøtte. Det har fylgjande ordlyd:

«Organisasjonen må rekna alle medlemmer/ deltakarar som likeverdige når det gjeld å kunne veljast til styre, tillitsverv og posisjonar, uavhengig av samlivsform, seksuell orientering, kjønn eller etnisitet.»

Vedtaket vart klaga inn til statsforvaltaren fordi eit mindretal i kommunestyret meiner det er diskriminering på grunn av religion å nekte tilskot til enkelte religiøse organisasjonar som på lovleg måte forskjellsbehandlar medlemmane sine. Det vert då vist til at retten til å leve i tråd med tru og overtyding har eit sterkt vern både i den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK), i Grunnlova og i likestillingslova.

Statsforvaltaren konkluderer med at Klepp kommunestyre sitt vedtak av nye retningslinjer er lovleg sidan kommunane har sterk sjølvstyrerett, retningslinjer ikkje har sjølvstendige rettsverknadar, og den aktuelle tilskotsordninga ikkje er ei lovpålagt oppgåve.

Men samtidig som Klepp kommune lovleg kan fastsetje retningslinjer for tilskotsordningane sine, må dei fylgje allmenne rettsreglar når dei forvaltar tilskotsordningane. Opplagte eksempel er offentleglova, forvaltingslova og kommunelova. Dei er òg, i fylgje statsforvaltaren, underlagt rettsreglane som beskyttar mot diskriminering. Det paradoksale i denne saka er at dei same rettsreglane som vernar mot diskriminering på grunn av kjønn og legning, også

vernar mot diskriminering på grunn av religiøs tru. I likestillingslova er dette løyst med § 9 kor ein gjev unntak for sakleg forskjellsbehandling. Det betyr i praksis at likestillingslova kan gje medhald til begge sider i denne saka. No er det rett nok ein forskjell på aktørane sin formelle status her. Lova gjev i utgangspunktet ikkje vern til organisasjonar, og det er organisasjonar, ikkje enkeltpersonar, som søker tilskot. Statsforvaltaren skriv fylgjande om det:

«(Likestillings-)loven gjelder konkret for fysiske personer. Den har likevel bestemmelser som springer ut fra våre menneskerettslige forpliktelser på overordnet nivå, og er på den måten relevant i saken som er til prøving».

Statsforvaltaren sin lovlegkontroll gjeld retningslinene, og ikkje konkrete avgjerder basert på retningslinene. Den praktiske bruken av retningslinene vert likevel omtalt, og statsforvaltaren understrekar at Klepp kommune må vurdere søkjarane i lys av likestillingslova der det er aktuelt:

«Verken retningslinjene som sådan, eller det nevnte punkt, må i noen tilfeller lede til usaklig forskjellsbehandling av søkerne. Det betyr at dersom en organisasjon mener å ha et lovlig grunnlag for å forskjellsbehandle når det kommer til tillitsverv og posisjoner, så må kommunen ta stilling til dette. Organisasjonen som mener å ha krav på støtte er selv nærmest til å redegjøre for sine vedtekter som omhandler valg til tillitsverv, og begrunnelsen for sin praksis. Først da kan kommunen foreta en selvstendig vurdering i saken, hvorvidt organisasjonens praksis er i strid med diskrimineringsforbudet, eller om praksis ut fra momenter som er angitt i likestillings- og diskrimineringsloven § 9 likevel er lovlig».

Oppsummert er statsforvaltaren sin konklusjon at sjølv om Klepp kommunestyre sine retningslinjer er lovlege, kan ein likevel komme til å fatte ulovlege vedtak ved å fylgje dei. I tilfelle kor søkjarane driv lovleg forskjellsbehandling i medhald av likestillingslova, er ikkje det å rekne som diskriminering. Dette lyt ein vurdere konkret når det er aktuelt, og det vil altså gjelde uavhengig av om eit unntak for sakleg forskjellsbehandling er tatt inn i retningslinene eller ikkje.

Kva gjeld fylkeskommunen si ordning, og måten problemstillinga med fulle demokratiske rettar er handtert der, heng det saman med vedtak i RKNUSak 7/2017:

«Regional- og kulturutvalget legger til grunn at søknadsprosessen for neste år klargjør retningslinjene for drifts- og tiltaksstøtte til frivillige organisasjoner med samme forståelse av fulle demokratiske rettigheter som fordelingsutvalget».

Ved revisjonen av retningslinene i 2019, vart fylkesdirektørens forslag til nye retningslinjer sendt ut på høyring. Kvinnegruppa Ottar påpeikte i sitt høyringssvar at Fordelingsutvalet har eit unntak i sine retningslinjer tilsvarande det som er i likestillingslova §9. Som fylgje av det, vart unntaket innført i dei gjeldande retningslinene.

Fylkesdirektørens vurderingar

Fylkeskommunen må etter fylkesdirektørens syn ta omsyn til konklusjonane i statsforvaltaren sin lovlegkontroll av Klepp kommune i det vidare arbeidet med tilskotsordninga. Som vist over, meiner statsforvaltaren at lovleg forskjellsbehandling etter likestillingslova §9 ikkje kan reknast som diskriminering. Det kan tvert i mot verte rekna som diskriminering på grunn av tru og livssyn å nekte organisasjonar tilskot når dei driv med lovleg forskjellsbehandling av medlemmane sine. Rettsgrunnlaget er då dei samla overordna menneskerettslege forpliktingane i EMK og Grunnlova slik dei kjem til uttrykk i likestillingslova §9. Statsforvaltaren understrekar samtidig at deira lovlegkontroll i Klepp gjeld sjølve retningslinene, og ikkje nokon konkrete enkeltvedtak basert på retningslinene. Når dei likevel påpeikar dette i svaret til Klepp kommune, er det etter fylkesdirektøren si vurdering ein reell risiko for at slike vedtak kan bli kjent ulovlege.

Dersom ein uansett må gje unntak for lovleg forskjellsbehandling etter §9 i likestillingslova, er det etter fylkesdirektøren si vurdering tenleg å la punkt 5 i retningslinene stå. Elles vil utvalet potensielt måtte bryte eigne retningslinjer for å gje unntak etter overordna rettsreglar.

Eit siste moment, som fylkesdirektøren peikte på i FT-sak 79/2019, er at dei praktiske konsekvensane av å innføre eit absolutt krav om fulle demokratiske rettar vil vere små. To av dei organisasjonane som i dag har unntak, Norsk Luthersk Misjonssamband og Indremisjonsforbundet, har eigne ungdomsorganisasjonar som kan søkje i staden. Ungdomsorganisasjonane oppfyller krava om fulle demokratiske rettar. Dermed vil Kvinnegruppa Ottar vere den einaste organisasjonen som mister tilskotet som følgje av endringa.

Utvalet ber i RKNU-sak 6/2022 fylkesdirektøren gjennomføre ein del praktiske tiltak i forvaltninga av ordninga. Ein del av desse vart svara ut i eit notat som låg ved saksframlegget til møtet 3. februar. Det gjeld kven av årets søkjarar som har vedtekter som avgrensar medlemmane sine demokratiske rettar i organisasjonen, kven av desse som har fått innvilga unntak frå krava i punkt 3 og 4, og på kva grunnlag unntaka då er gjevne. Notatet ligg vedlagt.

Denne problemstillinga har vore oppe i utvalet tidlegare, og fylkesdirektøren har då hatt tilsvarande gjennomgangar. I samband med behandlinga av RKNU-sak 7/2017, vart til dømes vedtektene til alle dei religiøse organisasjonane og alle kjønsspesifikke organisasjonar som Bygdekvinnelaget, Norske kvinners sanitetsforeining med fleire gjennomgått. Fylkesdirektøren meiner difor å ha forsvarleg kontroll på at organisasjonane oppfyller inngangskriteria om demokratiske rettar. Fylkesdirektøren ser samtidig at dette kunne vore eksplisitt omtalt i tilskotssaka kvart år. Utvalet oppmoda vidare fylkesdirektøren om å ta inn eit eige punkt i søknadsskjemaet kor søkjarane må stadfeste at dei oppfyller krava i punkt 3 og 4 i retningslinene, og eventuelt må grunngje kvifor dei søker unntak etter punkt 5. Dette vil bli implementert frå og med kommande søknadsrunde.

Konklusjon

Som følgje av statsforvaltaren sin lovlegkontroll av Klepp, kan ikkje fylkesdirektøren tilrå å nekte tilskot til organisasjonar som driv lovleg forskjellsbehandling av eigne medlemmar. I følgje statsforvaltaren er lovleg forskjellsbehandling etter §9 i likestillingslova ikkje å rekne som diskriminering. Med det som utgangspunkt, tilrår fylkesdirektøren å halde på gjeldande retningsliner for å unngå at utvalet må bryte desse for å oppfylle krava i likestillingslova. Det vert sett inn eit nytt punkt i søknadsskjemaet kor søkjarane må stadfeste at dei oppfyller krava i punkt 3 og 4 i retningslinene, og eventuelt må grunngje kvifor dei søker unntak etter punkt 5.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

Arkivreferanse: 2022/30766-1
Saksbehandler: Trond Bjørknes
Avdeling: Seksjon for allmenn kultur

Utvandrerjubileet og byjubileet for Stavanger 2025 - avklaring av deltakelse og bidrag fra Rogaland fylkeskommune

Sakens gang

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
77/2022	05.09.2022	Fylkesrådet for funksjonshemmede
39/2022	06.09.2022	Eldrerådet
68/2022	08.09.2022	Regional-, kultur- og næringsutvalget
175/2022	20.09.2022	Fylkesutvalget
100/2022	27.09.2022	Fylkestinget

Sammendrag

I 2025 er det 200 år siden utvandringen fra Norge til USA startet, og fylkestinget har bedt fylkesdirektøren avklare hvordan fylkeskommunen kan bidra til markeringen av jubileet.

Utvandrerjubileet sammenfaller med Stavangers byjubileum, og har derfor blitt lagt inn under Stavanger 2025 sammen med jubileene for domkirken og bispedømmet.

Alle disse jubileene har et regionalt og til dels nasjonalt perspektiv, og er derfor relevante for fylkeskommunen å bidra til. Fylkesdirektøren tilrår derfor at fylkeskommunen inngår et samarbeid med Stavanger kommune, og tar en rolle som regional koordinator og pådriver for jubileene.

Rogaland fylkeskommune har nylig planlagt og gjennomført et stort rikssamlingsjubileum, og har opparbeidet seg både erfaring og kompetanse som kan komme til nytte i dette arbeidet. Fylkesdirektøren foreslår å sette av en stillingsressurs og midler som et bidrag til markeringen av jubileene.

Fylkesdirektørens innstilling

Rogaland fylkeskommune ønsker å bidra til markeringene av Utvandrerjubileet og Stavanger 2025, og går inn med en 50% stilling i tre år, samt med en mindre sum til aktiviteter, totalt kr 1 mill. årlig.

Midlene dekkes innenfor eksisterende budsjettamme. Dersom det etter hvert skulle vise seg å bli behov for økte rammer, i form av økning i stillingsprosent eller i midler til aktiviteter, bes fylkesdirektøren komme tilbake til dette ved rullering av økonomiplanen.

Håkon Schwalb
kst. fylkesdirektør

Rune Thele
avdelingssjef

Bakgrunn for saken

I 2018 tok daværende statsforvalter Magnhild Meltveit Kleppa initiativ til å gjennomføre et utvandrerjubileum i 2025, og ga uttrykk for en forventning om at fylkeskommunen skulle koordinere og stille ressurser til disposisjon for planlegging og gjennomføring av dette. Fylkesutvalget behandlet statsforvalterens initiativ høsten 2018, og konkluderte i tråd med fylkesdirektørens tilrådning med at det skulle etableres et forprosjekt for å se nærmere på hvordan fylkeskommunen kunne bidra (FU-sak 181/2018). I saksutredningen ble det også understreket at koordinering og samarbeid med Stavanger kommune ville være viktig. I fylkesdirektørens budsjettforslag for 2019 lå forprosjektet inne med 250 000 kroner, men det ble tatt ut igjen av fylkestinget i det endelige budsjettet.

I 2021, i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2022 (FT-sak 151/2021), kom saken opp igjen gjennom et vedtatt tilleggsforslag/verbalpunkt:

«I 2025 er det 200 år sidan utvandringa frå Noreg til Amerika starta, og fylkestinget er kjent med at det er sett i gang eit arbeid med 200 års markering. Det bes om ei sak som avklarar deltaking og omfang frå fylkeskommunen si side».

Denne saken er en oppfølging av dette vedtaket.

Om Stavanger 2025

Stavanger 2025 ble opprinnelig omtalt som 900-årsjubileum for byen, domkirken og bispedømmet, men at det var åpent for å legge andre jubileer og arrangementer inn under samme konsept. 200-årsmarkeringen for starten på utvandringen med Restauration sin ferd til New York i 1825 er således blitt inkludert i ettertid.

Stavanger kommune har utarbeidet et konsept for markeringen der 900-årsfeiringen vil bestå av flere jubileumsprosjekter og satsinger som skal bygge fellesskap og sette spor som varer. Jubileumsprogrammet er delt inn i tre tema: *Opphav*, som handler om å løfte fram historie og kulturarv, med Domkirken som et hovedprosjekt; *Samspill*, som ser på samspillet med naturen og verden i dag og har Pedersgata som hovedsatsing; og *Omslag*, som løfter blikket framover og spør hvordan vi skal møte framtiden, med Ullandhaug som omdreiningspunkt. For nærmere beskrivelse av konsept og planer se [Stavanger2025](#).

Om utvandrerjubileet

Utvandrerjubileet er markeringen av at det er 200 år siden sluppen «Restauration» i 1825 forlot Stavanger med 52 personer med kurs for New York. Dette regnes som den første planlagte gruppeutvandringen fra Norge i moderne tid, og dannet starten på en folkevandring som i stor grad har preget norsk historie.

Utvandrerjubileet ble besluttet inntatt som del av Stavanger 2025 i 2020.

I saksutredningen ble dette omtalt slik: «Større markeringer i jubileumsåret, som 200-årsdagen for utvandringen med Restauration i 1825, bør ses i sammenheng med Stavanger 2025 og koordineres med øvrige jubileumstiltak dette året. I 2025 er det 200 år siden de første utvandrerne dro fra Norge til Amerika i 1825. Markeringen løfter fram aktuelle spørsmål om migrasjon, identitet og religion. Stavanger kommune er i dialog med Tysvær kommune for å koordinere markeringer i Tysvær og i

Stavanger. Stavanger kommune har muligheten til å koble seg på en nasjonal markering koordinert av Norsk utvandermuseum på Hamar som vil sette Stavangers utvandrermarkering inn i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv».

Norsk utvandermuseum har tatt initiativ til et landsdekkende samarbeid og har en [nasjonal koordinatorrolle for 200-årsmarkeringen](#) av den første organiserte utvandringen til USA i 1825. Norsk utvandermuseum har blant annet stått for kontakten med nasjonale myndigheter, og koordinerer markeringen i Norge med en parallell planlegging blant institusjonene i USA.

Problemstilling

Det skal tas stilling til fylkeskommunal deltakelse i Utvandrerjubileet og Stavanger 2025.

Saksopplysninger

Hovedarrangør for Stavanger 2025 er Stavanger kommune, med Den norske kirke og Universitetet i Stavanger som medarrangører. I tillegg er Museum Stavanger, Stavanger Sentrum, Stavanger Turistforening og Sølvberget samarbeidspartnere.

Stavanger kommune har satt av midler til gjennomføringen og har allerede tatt et hovedansvar for både konseptutvikling, planlegging, gjennomføring og finansiering. Gitt at både domkirken, bispesetet og utvandringen har stor relevans og interesse også utenfor grensene til Stavanger kommune, har kommunen ønsket et samarbeid med fylkeskommunen.

Rogaland fylkeskommune ble invitert med til samarbeid om Stavanger 2025 via en henvendelse fra direktør for Innbygger- og samfunnskontakt i Stavanger kommune til fylkesdirektøren 02.11.2020: «Rogaland fylkeskommune inviteres til å delta som medarrangør i Stavanger 2025, og vi ønsker med denne henvendelsen å innlede en formell dialog rundt fylkeskommunen sin rolle i jubileet og finne et tidspunkt for et første møte». Denne henvendelsen har blitt fulgt opp administrativt av kultur- og næringsavdelingen gjennom flere møter med Stavanger kommune.

Fylkeskommunen er i kommunens konsept for Stavanger 2025 definert som en av tre medarrangører. Denne medarrangørrollen var allerede definert og vedtatt i konseptet for Stavanger 2025 da fylkesdirektøren ble invitert med, og fylkesdirektøren har så langt ikke klart å finne en hensiktsmessig måte å bidra på innenfor de gitte rammene for denne.

For fylkeskommunen ville medarrangørrollen i Stavanger 2025 blant annet innebære et forpliktende samarbeid innenfor allerede vedtatte rammer, og der den politiske beslutningsmyndigheten, i form av en politisk styringsgruppe, lå til Stavanger kommune alene.

For at fylkeskommunen skal kunne ta en betydelig rolle som medarrangør i et slikt prosjekt, må det være en forutsetning at fylkestinget gis anledning til å være med å definere både rolle og prioriteringer.

Det har vært en utstrakt dialog i forsøk på å finne en inngang eller tilpasning til medarrangørrollen. Fylkesdirektøren foreslår derfor en annen tilnærming til hvordan fylkeskommunen kan bidra i tråd med hovedintensjonene, uten at det inngås en formell avtale som *medarrangør* slik Stavanger kommune har gjort med Universitet i Stavanger og Den norske kirke.

Når det gjelder Utvandrerjubileet spesielt, er konsept under utarbeidelse, og Stavanger kommune har invitert både fylkeskommunen og andre med i utformingen av dette og ellers til et bredt samarbeid om denne jubileumsmarkeringen. I så måte er det her større rom for at fylkeskommunen kan definere sin egen rolle, både når det gjelder selve jubileumsmarkeringen, og som samarbeidspart.

Fylkesdirektørens vurderinger

Det er utvilsomt elementer ved Stavanger 2025 og Utvandrerjubileet som har relevans og interesse utover Stavanger kommune, noe som tilsier at fylkeskommunen både kan og bør bidra til å sikre at det regionale perspektivet blir ivaretatt. Dette har også vært Stavanger kommunes hensikt og ønske med å invitere fylkeskommunen inn som «medarrangør» i byjubileet.

Stavanger kommune har tatt Utvandrerjubileet 2025 inn som en del av Byjubileet 2025, og Stavanger har allerede tatt et hovedansvar for både konseptutvikling, planlegging, gjennomføring og finansiering. Samtidig er Stavanger kommune opptatt av å formidle og utvide perspektivet for jubileene og gjøre dem relevante for hele fylket. Begge jubileene har uten tvil både regional og nasjonal relevans og interesse, og da særlig det som gjelder utvandringen, domkirken og bispesetet.

Når fylkesdirektøren nå skal vurdere deltakelse i Utvandrerjubileet, vil det være naturlig å se dette i sammenheng med tilsvarende deltakelse i Stavanger 2025.

Fylkesdirektøren vil tilrå at fylkeskommunen engasjerer seg i begge jubileene, at det inngås et samarbeid med Stavanger kommune, og at partene i felleskap finner frem til en hensiktsmessig samarbeidsmodell.

Fylkeskommunen kjenner hele fylket, og har både et nettverk av kontaktpersoner og god kjennskap til aktiviteter og satsinger i kommunene, i kulturlivet, i næringslivet og i organisasjonslivet. Slik kan vi gi markeringene et bredere nedslagsfelt og løfte den regionale historien.

Gjennom Rikssamlingsjubileet. Hafrsfjord – Nordvegen 2022 har fylkesdirektøren også høstet mange erfaringer og ervervet kompetanse som kan ha overføringsverdi i arbeidet med oppfølging av de to nevnte jubileene.

I og med at Stavanger kommune allerede har tatt ansvar og initiativ til et bredt samarbeid, og uttrykt et klart ønske om fylkeskommunal medvirkning for å ivareta det regionale perspektivet, vil det etter fylkesdirektørens vurdering være mest hensiktsmessig å støtte opp om det arbeidet som allerede er satt i gang, og bygge videre på den rollen som fylkeskommunen allerede har som koordinator, samordner og tilrettelegger.

Med bakgrunn i at fylkeskommunen ikke skal ha hovedansvar for planlegging eller gjennomføring, foreslår fylkesdirektøren at det avsettes midler til en ressurs i 50% stilling som kan følge opp jubileene.

En slik ressurs ville også måtte ha ansvar for å koordinere og koble eventuelle og aktuelle interne fagressurser, satsinger eller prosjekter mot jubileene der og dersom det er relevant.

Fylkesdirektøren vurderer at det vil være mest hensiktsmessig å støtte opp om de planer som allerede foreligger, for eksempel gjennom deltakelse i arbeidsgrupper for jubileene. Innenfor en 50% stilling mener fylkesdirektøren at det vil være mulig å bidra tilstrekkelig. Dersom fylkeskommunen skal gå tyngre inn og ønsker å løfte jubileene, eller deler av disse betydelig, vil det kreve økt innsats.

Nærmere definisjon og organisering av samarbeidet må avklares i dialog med Stavanger kommune. For fylkeskommunen vil det være viktig at det er mulighet til å delta og bidra ut fra egne ønsker og forutsetninger, og til å vurdere om og i hvilken grad et fylkeskommunalt engasjement skal kobles opp mot markeringer i Stavanger og nasjonalt.

Slik fylkesdirektøren har forstått det, vil Stavanger kommune kunne være positiv også til en slik tilnærming, da dette vil bidra til å ivareta intensjonene med fylkeskommunal deltakelse om enn på en annen måte enn opprinnelig tenkt.

Stavanger kommune har satt av betydelige midler til gjennomføring av jubileene. Fylkeskommunale midler bør i så måte prioriteres til å løfte det regionale perspektivet og bidra til å koordinere lokale initiativ, tiltak og ressurser med hovedprosjektene. I første rekke må finansiering av eventuelle jubileumsprosjekter søkes innenfor eksisterende tilskuddsordninger. Fylkesdirektøren vil imidlertid sette av noe midler som på ulike måter kan brukes til å skape engasjement og involvering av hele regionen. Fylkesdirektøren vil komme tilbake til et eventuelt behov for økning i innsatsen ved neste års budsjett, når detaljert innhold og behov er ytterligere avklart.

Konklusjon

Stavanger kommune har tatt et eierskap og ansvar for planlegging og gjennomføring av både Utvandrerjubileet og Stavanger 2025, og har invitert fylkeskommunen til å samarbeid.

Fylkesdirektøren anerkjenner de to jubileenes regionale betydning og tilrår at fylkeskommunen tar et eierskap til og bidrar til jubileumsmarkeringene i 2025.

Fylkesdirektøren foreslår at fylkeskommunen går inn med en 50% stilling i tre år, samt med en mindre sum til aktiviteter, totalt kr 1 mill. årlig.

Midlene dekkes ved omdisponeringer innenfor eksisterende budsjettramme. Dersom det etter hvert skulle vise seg å bli behov for økte rammer, i form av økning i stillingsprosent eller i midler til aktiviteter, tilrår fylkesdirektøren at en kommer tilbake til dette ved rullering av økonomiplanen.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksfremlegg

U.off:§ 13. jfr. fvl. § 13, 1. leddU.off:§13

Arkivreferanse: 2022/7517-9
Saksbehandler: Øyvind Malmin
Avdeling: Seksjon for kulturarv**Utviklingsstipend for tradisjonshåndverkere 2022****Sakens gang**

Saksnummer	Møtedato	Utvalg
43/2022	31.08.2022	Yrkesopplæringsnemnda
69/2022	08.09.2022	Regional-, kultur- og næringsutvalget

Vedlegg:

- 1 Retningslinjer for utviklingsstipend i tradisjonshandverk

Sammendrag

Saken gjelder fordeling av Rogaland fylkeskommunes utviklingsstipend for tradisjonshåndverkere for 2022. De to stipendene, hver på 75 000 kr, skal for første gang tildeles tradisjonshåndverkere innenfor bygnings- og fartøyvern.

En målsetning med ordningen var å bidra til å heve statusen til, og interessen for, håndverksfagene knyttet til bygningsarv og fartøyvern.

Det er fem søkere til stipendene. Administrasjonen har foretatt en gjennomgang og kvalitetssikring, mens vurdering og innstilling er foretatt av en fagkomite. To av søkerne tilfredsstill ikke kravene for å motta stipend, mens tre vurderes som tilfredsstillende. På bakgrunn av fagkomiteens innstilling legger fylkesdirektøren fram forslag til tildeling av stipend til to av søkerne.

Fylkesdirektørens innstilling

Rogaland fylkeskommune deler ut utviklingsstipend for tradisjonshåndverkere til følgende kandidater for 2022:

Navn	Område	Beløp	
Jørn Magne Flesjå	Fartøyvern	75 000	Finnøy/Stavanger
Leif Harald Jørmeland	Bygningsvern	75 000	Hjelmeland

Midlene tas fra konto 152000-75002-52383

Rune Thele
avdelingssjef kultur og næring

Kate I. J. Syvertsen
ass. avdelingssjef

Bakgrunn for saken

Rogaland fylkeskommune opprettet i 2022 en stipendordning for tradisjonshåndverkere innenfor bygnings- og fartøyvernet, der innretning og retningslinjer ble vedtatt av fylkestinget 22.02.22, sak 21/22.

Gjennom arbeidet med regionalplan for kulturmiljø er det satt søkelys på behovet for, og ønsket om styrking av kunnskapsnivået i tradisjonshåndverkerfagene. Det er både faglig og politisk oppmerksomhet om behovene for kunnskapsøking. Stipendet er et av flere initiativ for å bidra til å fylle de behovene som har blitt avdekket gjennom arbeidet med kulturmiljøplanen.

Av retningslinjene går det fram at målsetningen med stipendene er å:

- bidra til å gi håndverkere i Rogaland en mulighet til faglig utvikling innen bygnings- og fartøyvern og som stimulans og inspirasjon til fortsatt innsats for kulturarven.
- å skape oppmerksomhet om tradisjonshåndverkerens betydning for ivaretagelsen av våre kulturminner og håndverket som del av den immaterielle kulturarven.

Stipendet kan tildeles profesjonelle håndverkere i tradisjonelle håndverksfag som bor og har sitt virke i Rogaland. Stipendet kan tildeles enkeltpersoner som er:

- håndverkere i byggebransjen
- håndverkere i fartøyvernet

Stipendet kan også tildeles enkeltpersoner som arbeider med:

- verktøymaking knyttet til eldre håndverksteknikker
- dokumentasjon og formidling av immateriell kulturarv innen bygnings- og fartøyvern
- materialtilvirkning og produksjon av bygningsdeler/halvfabrikata/beslag i Rogaland til bruk i bygnings- og fartøyvernet

Ordningen skal prioritere tradisjonshåndverkere ansatt i konkurranseutsatte håndverksbedrifter. Museumshåndverkere og offentlig ansatte håndverkere kan som privatpersoner søke på stipendet.

I tråd med retningslinjene er det opprettet en rådgivende fagkomité som har vurdert søknadene og innstilt en kandidat til hvert av de to stipendene. Komitéen har følgende medlemmer: Rune Johnsen (kulturvernkonsulent/tømrer Karmøy kommune), Stina Ekelund Erlandsen (leder konserveringsteam Rogaland, Jærmuseet), Ole Olsen (daglig leder/dør- og vindussnekker Meling AS) og Jarle Jonassen (daglig leder Byggmesterforbundet Rogaland). Fylkesadministrasjonen, ved seksjon for kulturarv, har hatt sekretærfunksjon for komiteen.

Komiteen skal innstille etter følgende kriterier:

- søkers prosjektbeskrivelse og betydning av kompetansehevingen for Rogalands verna eller freda kulturminner
- søkers evne til målrettet arbeid over tid
- faglig kompetanse
- deling av kunnskap og kompetanse med andre

- ivaretaking av immateriell kulturarv

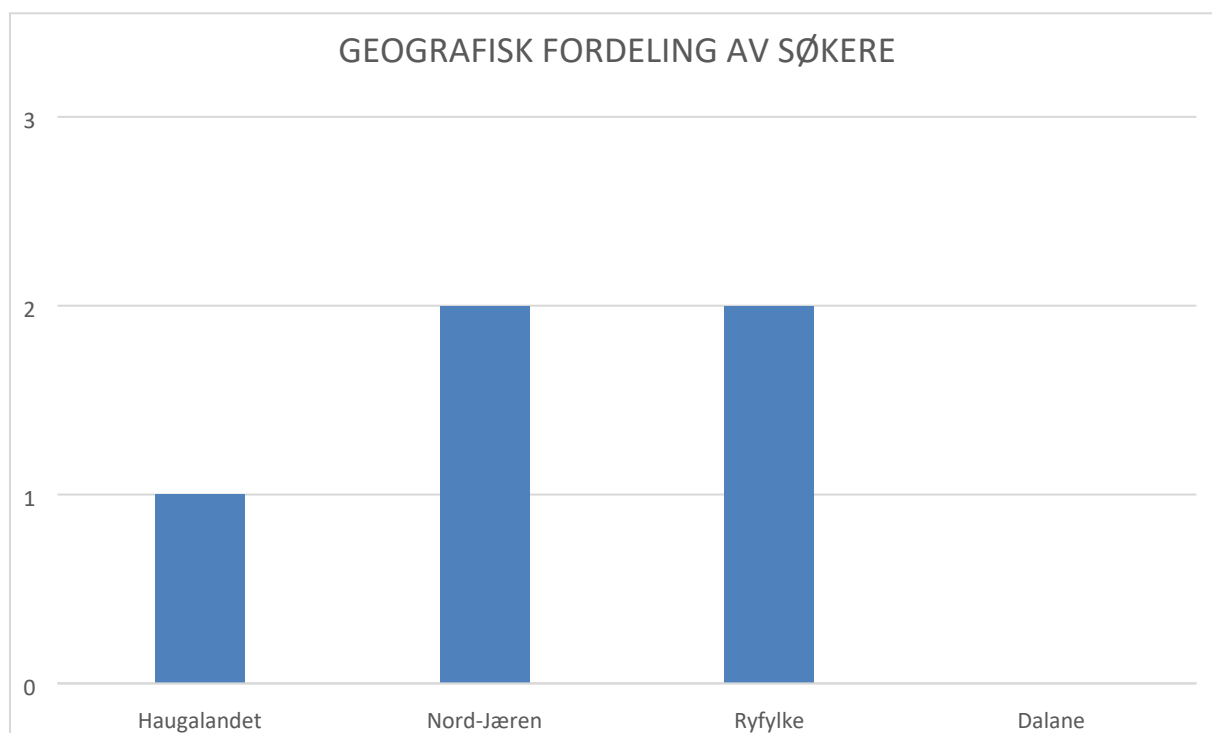
Problemstilling

Regional-, kultur- og næringsutvalget bes ta stilling til hvem som skal motta Rogaland fylkeskommunes stipend for tradisjonshåndverkere i 2022.

Saksopplysninger

I god tid før søknadsfristen sendte fylkeskommunen ut pressemelding om den nye stipendordningen, og stipendet ble omtalt i lokale medier og fagtidsskrift. Stipendet har videre vært omtalt og delt på fylkeskommunens hjemmesider, i sosiale medier og ellers i relevante møter og nettverk.

Innen søknadsfristen 1. juni mottok fylkesdirektøren fem søknader om stipend for 2022. Det er søkere både innenfor fartøyvern og bygningsvern.



Fylkesdirektørens vurderinger

Fagkomiteen/stipendkomitéen har vurdert søknadene og har innstilt følgende to kandidater til stipend for 2022:

1. Jørn Magne Flesjå – fartøyvern – Stavanger

Jørn Magne Flesjå (f. 1970) kommer fra Finnøy og gikk på båtbyggerlinja i Jondal fra 1991-1993. I 1993 etablerte han Ryfylke trebåtbyggjeri og har siden arbeidet som selvstendig båtbygger. Flesjå har markert seg som en av de viktigste tradisjonshåndverkerne i Rogaland innenfor fartøyvernet, og har arbeidet med restaurering av mange av de verneverdige båtene i fylket. Han ønsker å studere og dokumentere rigger for tradisjonsbåter i Rogaland. En rigg er et seilfartøys mast og tilhørende tauverk. Flesjå ønsker å undersøke de eldre båtsamlingene som finnes i

fylket for å finne ut hva som kjennetegner båter som er brukt i Rogaland. Midlene vil gå til frikjøp av arbeidstid og reiseutgifter.

Fagkomitéen foreslår at det tildeles stipend til Jørn Magne Flesjå.

Fartøyvernet er et relativt ungt fagfelt innenfor kulturminnevernet, men har de siste tiårene fått stadig større oppmerksomhet. Nærheten til kysten har vært viktig for menneskene i Rogaland, helt siden de første menneskene ankom for nesten 10000 år siden. Det har vært gjort en del dokumentasjonsarbeid når det gjelder mindre båter i Rogaland, blant annet gjennom prosjektet «Rogalandsbåter», ledet av Stavanger Sjøfartsmuseum på slutten av 1990-tallet. Det som er lite dokumentert er båtenes rigger, og hva som kjennetegner de riggene som ble brukt på båter i Rogaland. Denne kunnskapen vil være viktig i det fremtidige arbeidet med tradisjonelle trebåter i Rogaland. Stipendkomitéen vurderer at Flesjå i stor grad oppfyller ordningens kriterier.

2. Leif Harald Jørmeland – bygningsvern – Hjelmeland

Leif Harald Jørmeland (f. 1983) kommer fra Hjelmeland og har arbeidet som tømrer siden 2003. Fra 2020 har han drevet eget firma der han har spesialisert seg på restaurering og tradisjonshåndverk. Han har vært aktiv i Fortidsminneforeningen og bidratt til restaureringen av løa på Håheller i Lysefjorden. Jørmeland ønsker å bruke stipendet til å lære mer om lafting. Lafting (veggkonstruksjon av liggende tømmer) var den dominerende byggemåten i Norge gjennom middelalderen og frem til slutten av 1800-tallet. For å kunne arbeide på, og reparere, konstruksjonen i bygninger fra denne perioden er det avgjørende med kunnskap om lafting. Jørmeland planlegger å benytte eventuelle midler til å kjøpe inn utstyr, delta på kurs og frikjøp av tid for å kunne trene på lafting.

Fagkomitéen foreslår at det tildeles stipend til Leif Harald Jørmeland.

I Rogaland har vi en viktig bygningsarv bestående av mange verneverdige hus og anlegg. En av de viktigste forutsetningene for å ta vare på denne bygningsarven er tilgangen på kvalifiserte håndverkere som har kunnskap om eldre bebyggelse, både når det gjelder det tekniske og estetiske. Jørmeland har lang erfaring som tømrer og har deltatt i prosjekter knyttet til både Riksantikvaren, Kulturminnefondet og Rogaland fylkeskommune. Kunnskap om lafting vil være viktig for Jørmelands fremtidige arbeid som tradisjonshåndverker i Ryfylke. Han er opptatt av å lære av andre lokale tradisjonshåndverkere og skriver at han også håper å dele videre av den kunnskapen han opparbeider seg. Fagkomitéen vurderer at Jørmeland i stor grad oppfyller ordningens kriterier.

Fagkomitéen har ikke prioritert følgende kandidater ved årets tildeling:

3. Casper Vikingstad Lie – bygningsvern - Karmøy

Casper Vikingstad Lie (f. 1999) er fra Karmøy og har drevet eget tømrerfirma siden juli 2019. Firmaet hans heter Tradisjonshåndverkaren AS, og har, som navnet tilsier, spesialisert seg på tradisjonshåndverk og restaurering. Vikingstad Lie ønsker å bruke mesteparten av midlene fra et eventuelt stipend på kurs innenfor tradisjonshåndverk. Han ønsker å lære mer om lafting og utskifting av laftestokker i eldre bygg, bruken av håndhøvler/profilhøvler innenfor bygningsvernet og få mer kunnskap om grindbygg. I tillegg vil han bruke en del av midlene på tradisjonelt håndverktøy (økser, sager, høvler, osv.). Vikingstad Lie har, på tross av sin unge alder, markert seg som en

viktig stemme for bygningsvernet gjennom sitt arbeid og sitt engasjement i håndverkerforeningen Håndkraft. Stipendkomitéen vurderer at søknaden hans oppfyller kriteriene for å få stipend. På tross av dette har komitéen, etter en samlet vurdering, ikke prioritert Vikingstad Lies søknad. Komitéen vil oppfordre Vikingstad Lie til å søke på ny i 2023.

4. Hannes Carsten Reuter – fartøyvern - Stavanger

Hannes Carsten Reuter (f. 1975) er opprinnelig fra Tyskland, men har bodd i Norge i over 20 år. Reuter tok fagprøve som trebåtbygger i 2004 ved Larusson Slipp. De siste årene har han arbeidet på Engøyholmen kystkultursenter i Stavanger. Reuter er i gang med å bygge en tolkning av Gokstadfæringen, som er en av de mindre båtene som ble funnet i Gokstadfunnet ved Sandefjord i 1879. Båten blir hovedsakelig bygget med øks som verktøy. Bearbeiding av treverk med øks er en av de eldste håndverksteknikkene som finnes. Reuter vil gjennom stipendet tilegne seg en dypere kunnskap om byggeskikker og byggeteknikker med øks. Han vil benytte stipendmidlene til å anskaffe verktøy (gamle økser), delta på seminar og bli «frikjøpt» fra sitt daglige arbeid hos Engøyholmen kystkultursenter. Reuter søker på vegne av Engøyholmen kystkultursenter. I retningslinjene for stipendet går det frem at museumshåndverkere, og andre offentlig ansatte håndverkere, kan søke på ordningen, men da som privatpersoner. Fagkomitéen vurderer at Reuter dermed ikke oppfyller kriteriene for å få tildelt stipend.

5. Håvard Sagen – kunsthåndverk – Stavanger

Håvard Sagen (f. 1986) kommer opprinnelig fra Sandnes og er utdannet ved Det Kongelige Danske Kunstakademi, Kunstskolen i Rogaland og Kunstakademiet i Trondheim. Han har hatt flere utstillinger og prosjekter i både innland og utland. Sagen ønsker å bygge kunnskap om, og videreføre bruk av, forskjellige typer historisk, lokal leire i kunsthåndverk fra Rogaland. Han ønsker å kartlegge tilgjengelige forekomster av leire i Rogaland og gjøre dem tilgjengelige for lokale kunsthåndverkere. Midlene fra et eventuelt stipend vil benyttes til frikjøp av arbeidstid, verktøy, reisekostnader, fotodokumentasjon og materiale til arkivering. Stipendkomitéen vurderer at Sagens prosjekt først og fremst kan knyttes til kunsthåndverk, og ikke tradisjonshåndverk knyttet til bygningsvern eller fartøyvern. Sagen oppfyller dermed ikke kriteriene for å få tildelt stipend.

Konklusjon

Fagkomitéens forslag til fordeling av stipend tilfredsstiller Rogaland fylkeskommunes krav til søknader og kriterier for utviklingsstipend for tradisjonshåndverkere. Stipendene skal bidra til økt oppmerksomhet rundt tradisjonshåndverk, innenfor både bygningsvernet og fartøyvernet. Rogaland fylkeskommunes stipend har en innretning og størrelse som gjør at de kan utgjøre et viktig bidrag for dem som mottar stipendet.

Fylkesdirektøren vil bruke årets tildeling til å skape oppmerksomhet om ordningen og nå ut til flere aktuelle håndverkere som forhåpentligvis vil søke om stipend neste år.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent.